

IZHAJA VSAKI DAN
tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj.
Posamične štev. se prodajajo po 3 nč. (6 stot.) v mnogih
tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru,
Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdov-
ščini, Dornbergu itd. Zastarele štev. po 5 nč. (10 stot.).
OGLASI SE RAČUNAJ NA MILIMETRE v širokosti 1
kolone. CENE: Trgovinske in obrtne oglase po 8 st. mm.
osmrtnice, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov po
20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka
nadajlna vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, naj-
manj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave
„Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA
za vse leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na na-
ročbe brez dopolne naročnine, se uprava ne ozira.
Naročnina na nedeljsko izdajo „EDINOSTI“ stane: celo-
letno K 5.20, pol leta 2.60.
Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefranko-
vana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo.
Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista.
UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom)
Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik
konsorcijski list „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcijska
lista „Edinost“ v Trstu, ul. Giorgio Galatti št. 18.
Poštno-hranilni račun št. 841.652. TELEFON št. 11-57.

BRZOJAVNE VESTI.

Povratek slovansk'ih poslancev na Dunaj.

DUNAJ 3. (Slov. Nar.) Poslanci dr. Kramar, Hribar in dr. Hlibovicki so se večeraj popoldne ob 4. vrnili na Dunaj. Poslanec dr. Kramar bo poročal v Pragi, poslanec Hribar pa v Ljubljani na javnem shodu o uspehih akcije slovanske delegacije v Petrogradu.

Danes ob 4. je sklicana konferenca vseh slovanskih strank, na kateri bodo poročali poslanci dr. Kramar, Hribar in dr. Hlibovicki o svojem bivanju v Petrogradu in Varšavi in o uspehih svoje akcije.

Dr. Kramar dementuje vest „Neue Freie Presse“, da bi bili slovanski delegatje zaprosili za avdienco pri carju Nikolaju in da bi jim bila prošnja odbita.

Veslovski kongres v Pragi.

PRAGA 4. (Slov. Nar.) Prvi veslovski kongres, ki ima izvesti vse priprave za veliki veslovski shod na Ruskem, bo v Pragi dne 12. julija t. l. Udeležijo se ga zastopniki vseh slovanskih narodov.

Wahrmundova afera. Štrajk na nemških visokih šolah.

PRAGA 3. Pred nemškim vseučiliščem se je zbralo več število dijakov, ki so druge odvrčali od kolegijev. Sluša telji češkega vseučilišča so imeli shod, na katerem so se posvetovali, kako stališče naj zavamejo v oglede generalnemu štrajku nemških dijakov.

BRNO 3. Napovedani generalni štrajk slušateljev tukajšnje nemške tehnike je prišel danes predpoludne. Vlada popola mir. Sluša telji, ki so hoteli na predavanje, so bili na prijazen način pozvani, naj se istega ne udeležijo. Profesorji zbor je imel sejo, na kateri ni pa prišlo do nikakega sklepa. Jutri se zopet sestane na sejo. Na češki tehniki se vršijo predavanja, kakor navadno.

PRAGA 3. Danes ob 7. uri zjutraj se je pred dijaškim domom zbralo 43 nemških dijakov, ki so se nato v sprejeto podali pred Carolinum in potem pred Klementinum. Od tam so šli pred tehniko, kjer so se zbrali po hodnikih in na dvoriščih. Število je naraščalo od ure do ure z novo došlimi dijaki. Na češkem vseučilišču in na tehniko so se vršila predavanja redno. Na nemškem vseučilišču in nemški tehniki pa ni bilo predavanja. Med zbiranjem ni prišlo do nikakega nemira, le v Carolinumu so štiri katoli. dijaki vrgli iz avle.

DUNAJ 3. Današnje predpoludne je bilo na vseučilišču in na tehniko popolnoma mirno.

GRADEC 3. Na tukajšnjem vseučilišču in na tehniko so bila danes predavanja ustavljena.

DUNAJ 3. „Hochschulkorrespondenz“ poroča: Na nocojšnji zaupni seji so zastopniki vsemenskih dijakov enoglasno sklenili, da pričnejo jutri zjutraj generalni štrajk.

Baron Rauch v Budimpešti.

BUDIMPEŠTA 3. Ban baron Rauch je dospel semkaj. Predpoludne je prišel v poslansko zbornico, kjer se je razgovarjal z ministrskim predsednikom dr. Wekerle in ministrom Josipovičem.

Pretepi med dijaki v Zagrebu.

ZAGREB 3. V neki kavarni je prišlo do pretepa med nekim dijakom, ki se je upisal na vseučilišču in med dijaki, ki so se upisali na vseučilišču v Pragi. Omenjeni dijak je bil ranjen, trije dijaki so bili aretirani.

Angleški odgovor na ruski predlog glede Macedonije.

LONDON 3. (Reuterjev biro). Govori se, da je ruska vlada prejela sedaj nove pred-

loge Angleške glede Macedonije. Ta nova nota ne izraža v političnem oziru novih kriterijev, predlaga pa neke spomembe ruskih predlogov in prosi za pojasnilo nekaterih bolj nejasnih točk. Obe vladi sta se glede glavnih točk že sporazumeli. Sodi se, da so bile na zadnjih pogajanjih minolega tedna odstranjene med obema državama vse težkoče in da pride v kratkem do popolnega sporazuma. Ni verjetno pa, da bi se radi Macedonije sklicalo kako mednarodno konference.

Cesar Viljem obišče Stokholm.

STOKHOLM 3. Kakor se govori, obišče cesar Viljem po leti švedsko kraljevo dvojico v Stokholmu.

Kuga.

HONGKONG 3. Kuga se čimdalje bolj razširja. Predčerašnjem je umrl za kugo neki Evropejec. Danes je bilo prijavljenih 27 slučajev; večina bolnikov umre.

Zakon proti dvoboju.

MADRID 3. Pravosodni minister je predložil senatu zakonski načrt proti dvoboju; na mesto dvovoja bi po tem načrtu stopilo sodnijsko postopanje ali pa častno sodišče.

Rusko-perzijski spor poravnal.

PETROGRAD 3. Glavar perzijskega rodu, ki je bil vdrl na rusko ozemlje, je vsprejel ruski ultimatum. Sodi se, da je s tem rusko-perzijski spor za sedaj poravnal.

Poroka nadvojvodinje Marije Henrijete.

BADEN 3. Danes opoludne je bila v Weilburgu poroka nadvojvodinje Marije Henrijete s princem Gotfridom Hohenlohe. Navzoč je bil tudi cesar, več nadvojvod in nadvojvodinj ter drugih knežjih oseb, in minister za unanje stvari baron Aehrenthal. Kakor priči sta bila za nadvojvodinjo-nevesto nadvojvoda Karol Stefan in Rajner, za princa ženina knez Kristijan Kraft Hohenlohe-Oehringen in namestnik princ Konrad Hohenlohe.

BADEN 3. Cesar se je po poroki odpeljal v Schönbrunn. Ob 1 in pol uri je bil v Weilburg svečani obed.

Kako se sveta vera — prostituira!

(Dopis z dežele.)

Kakor je znano čitateljem po poročilih v „Edinosti“, so se bili zbrali nedavno temu v Podčrbradih na Češkem mnogi poslanci raznih avstrijskih slovanskih plemen na posvetovanje, kako bi se združili v močnejši in vzajemno povesčevala kulturna stremeljenja Slovanov. Določil se je skupni kulturni program oziroma na potrebe Čehov, Malorusov, Hrvatov in Slovencev, glede šolstva. Glede Primorja se imajo zahtevati srednje, ljudske, poljedelske, navtične slovenske, oziroma hrvatske šole. Tudi glede visokega šolstva so se določile zahteve, ki se imajo vzajemno podpirati. Poslanec Drtina je obsežno govoril o potrebi medsebojnega podpiranja na kulturnem polju, da se upremo kulturnemu zapostavljanju in germanizaciji tendenciji v šolstvu. Govornik je oistro žigosal nemški centralizem vlade.

O tem se je govorilo na shodu v Podčrbradih! Takov je bil namen temu velevažnemu sestanku! Kdo ne bi popolnoma pritrjal takemu kulturnemu programu, kdo ne bi odobral, da se naši državni poslanci shajajo v take namene?! Kdor se proti temu ujeta, ta nima narodnega poštenja v sebi, eta mu duša in srce popolnoma otrpnila do napredka narodovega, je postal ledeno indiferenten za bodočnost naroda. Narodni čut je izumrl v njem in prazna duša se mu je napolnila indiferecnostjo do vsega, po čemer

mora stremeti narod, za kar mora delati in se boriti, kar mora doseči, ako hoče živeti!

Zahteve, ki so jih konkretirali poslanci v Podčrbradih, ne morejo, ne smejo biti in tudi niso stvar te ali one stranke, te ali one politične struje, ampak to mora biti in je: stvar skupnega naroda, to so ekzistenčni postulatni postulat narodne celote, to so ekzistenčni pogoji — to je vprašanje življenja in napredka, vprašanje obstanka in bodočnosti. Kar so v Podčrbradih konkretirali, to se nima doseči v prid neki stranki ali politični struji, marveč v prid narodu. Neizmerne in odločilne važnosti pa je, da so se tam izrekli in ujediniili za sredstvo, ki nas jedino more dovesti do cilja: za medsebojno pomoč — da so proglasili solidarnost med slovanskimi plemeni glede kulturnih interesov!!

Zdeto bi se moralo torej vspricho vsega tega kakor jednostavno izključeno, da bi se mogel najti človek, ki ga je slovenska mati rodila in vzgojila, da ne bi hvalil poslancev, ki so se udeležili sestanka v Podčrbradih, da ne bi hvalil misli, za katero so se zavzeli. Kamo-li da bi celo nasprotoval, kamo-li da bi mu bil ta sestanek v povod za napade!!

Tako smo menili mi in tako je menda menil sleherni rodoljubni Slovenec. Na žalost moram sporočiti, da so se motili oni, ki so tako mislili.

Shoda v Podčrbradih sta se udeležila tudi državna poslanca prof. M. Mandić in Alojziji Štrekelj. V svesti si namena tega shoda sta govorila tudi na shodu in sta konkretizirala in specializirala postulate Slovencev in Hrvatov na kulturnem polju. Dosegla sta tudi svoj namen: naši postulatni so bili vsprejeti v skupni kulturni program.

Rekli bi, da so jim Slovenci in Hrvati dolžni le hvalo na tem, da sta se potrudila na sestanek v Podčrbradih. Ali ne! Strankarski fanatizem je tako zastrupil izvestne naše ljudi, jim je tako zamoril rodoljubno čustvo in ob enem vsako lojalnost nasproti vsakomur, ki ne misli v vsem in povsod prav tako kakor mislijo oni, da tudi udeležbo prof. Mandića in Štrekelja izkoriščajo za drzne napade in podla sumničenja na škodo teh dveh poslancev.

Hoteli bi nabujakati neveredne ljudi s tem, da jim govorijo: mej tem, ko narod doma trpi bado, sta šla ona dva v Podčrbrade — pit šampanjca! To je že res nesramno špekuliranje z nevednostjo in siromaštvom ljudstva. To je cinizem, to je fanatizem, o katerem bi sodili, da je na visku! Mi bi vprašali obrekovalce, kako to, da se niso nič zgražali in da se niso nič spominjali „ubogega ljudstva“, ko je šel nedolgo temu neki znani slovenski politik s svojo rodbino vred, ne morda na kak sestanek v korist naroda, ampak za svojo zabavo — v Biarritz, v svetovnoznano zdravilišče in letovišče, kamor morejo le ljudje iz najvišje krve in denarne aristokracije, kjer treba trošiti stotine na dan?! Tedaj se niso nič zgražali, marveč so bili brčkone še ponosni, da imajo med sabo ljudi, ki morejo kaj takega; in „ubogo ljudstvo“ se jim ni nič smililo, da si vedo, da dotičnik, deklek ni bil politik — ni hodil v Biarritz!! Mandića in Štrekelja pa bi hoteli omraziti pred ljudstvom s podtikanjem šampanjca!

Menili bi, — kakor rečeno, da je tu zloba na svojem visku. Ali ni! Dotičniki so posegli še više v svoji — ne moremo rabiti mileje besede — brezvestnosti, v svojem herostraststvu: povselpi so se tudi do špekulacije z verskim čutom našega pobožnega ljudstva! Vemo, da boste strmeli, vemo, da boste neverno zmajevali z glavo, toda mi konstatiramo le dejstvo, ko sporočamo slo-

venskemu svetu, da se je vrgla med ljudi kleveta, da sta poslancu Mandiću in Štrekelju šla v Podčrbrade — uničevati vero.

Ne prihaja nam na misel, da bi hoteli rečena poslancu braniti pred tako kleveto. Branita ju že njuna prošlost in njiju poštenje. Vrh tega pa je tudi to klevetanje predvidno, da bi je trebalo zavračati. Mi pravimo le odkrito in naravnost: da se s takim izrabljanjem verskega čuta za politične napade, za podžiganje političnega sovražtva, vera le prostituira!!

Na nekaj pa bi mi opozorili dotične kroge. Tudi med našim narodom se kljubu vsemu in vsemu številu njih, ki začenjajo misliti in presojati stvari se svojim razumom, mnogi bolj in bolj. Do takih zaključkov morajo neizogibno prihajati taki misleči ljudje, ako čujejo, da sta poslancu Mandiću in Štrekelju, s tem, da sta šla potezat se za kulturne potrebe naroda — uničevala vero?! Do kakega logičnega zaključka mora prihajati misleči človek na podlagi take trditve? Ali ne do tega, da sta vera in kulturni napredok nezdružljiva? Menijo-li dotični krogi, da bo to na korist veri in cerkvi, če se bo med ljudstvom širilo tako prepričanje?! Tudi gonja, ki bi jo nekateri hoteli zanesti med nas, spada med tista rizikantna podjetja, pri katerih se pač ve, kje in kako se začenjajo, a se ne more nikdar vedeti, kje in kako končujejo! Zato naj bi dobro premislili in potem morajo biti do spoznanja, da največja nevarnost za vero je v tem, ako se jo prostituira z izrabljanjem v namene političnega sovražtva.

Austrijska poslanska zbornica.

DUNAJ 3. Zbornica je nadaljevala generalno debato o proračunu. Posl. Adler (socijalni demokrat) je rekel, da njegova stranka krepko podpira zahtevu samostojnih pridobinskih slojev po državnem zavarovanju za slučaj starosti in onemoglosti. Njegova stranka pa protestira proti temu, da se dobropripravljen, že gotovo zavarovanje delavcev združuje z nekim drugim zavarovanjem in na ta način zavlada, oziroma da se hoče oboje zavarovanje preprečiti.

Posl. Spadaro je zavračal očitovanje, češ, da so Italijani Istre naklonjeni iredentizmu. Govornik se je pritoževal, da se italijanske uradnike zapostavlja. Izjavil je, da bi bil čas, da vsi nemški narodi energično protestirajo proti invaziji nemških uradnikov. Politična oblastnija v Istri postopajo večinoma pristransko. Tudi birokratizem bi moral prenehati. Razdelitev političnih okrajev v Istri ni najboljša, ker so okraji večinoma prevleklji. Govornik je zahteval skrajšanje službene dobe moštva vojne mornarice na tri leta. Na polju srednješolstva se Italijane zapostavlja. Vlada mora biti avstrijska, ne pa nemška, in je dolžna dati Italijanom to, kar jim gre, pred vsem italijansko vseučilišče v Trstu. Govornik je zahteval, naj se za Istro imenuje še drugega deželnega šolskega nadzornika in naj se poviša državni prihod za ljudsko šolstvo v tej kronovini. Svetoval je, naj se uvede progresiven prihodninski davek, da se kmečki stan razbremeni zemljiškega in hišnega davka. Tudi pristojbinski zakon in zakon o dedinskem davku potrebuje reforme.

Nadalje je govornik zahteval, naj vlada čim prej predloži zakonski načrt o zavarovanju mornarjev proti nezgodam, priporočal je tudi, naj bi se dalo istrakim ribičem vladno podporo. Pomorska vlada naj se modernizira. Ako računa vlada na podporo njegove stran-

PODLISTEK.

33

KAZAKI.

Kavkaška povest. — Grof LEVN. TOLSTOJ.

XXXIX.

Bila je že pozna noč, ko je stopil Olenin za Marjanko in Ustjenko iz hiše Bjeleckega. Bela dekličina ruta je bleščala v temni ulici. Zlati mesec se je nagibal na stepto. Srebrna megla je ležala nad vasjo. Vse je bilo tiho, nikjer nobene luči, slišali so se samo koraki oddaljujočih se deklet.

Srce Oleninovo je burno vdarjalo. Vlažni zrak mu je hladil žareča lica. Pogledal je na nebo in ozrl nazaj na hišo, iz katere je bil prišel: tam je ugasnila sveča, in iz nava je zrl za oddaljujočima se sencama deklic. Bela ruta je izginila v megli. Bilo mu je strašno, ostati samemu!

Bil je tako srečen! Skočil je s stopnic in stekel za deklicama.

„Lej ga no! Se videl nas bo kdo!“ je rekla Ustjenka.

„Nič ne dé.“

Olenin je pohitel k Marjanki in jo objel.

Marjanka se ni branila.

„Nista se še napoljubila!“ je rekla Ustjenka. „Kadar bosta poročena, takrat poljubuj, zdaj pa potrpi.“

„Zbogom, Marjanka, jutri pridem k tvojemu očetu in mu povem sam. Ne povej preje ničesar.“

„Kaj bi povedala!“ je odgovorila Marjanka.

Deklici sta odhiteli. Olenin je šel sam naprej in si ponavljal v spominu vse, kar se je bilo dogodilo nocoj... Celi večer je bil z njo sam v kotu pri peči. Ustjenka niti za trenutek ni zapustila izbe in je uganjala burke z drugimi dekleti in Bjeleckim. Olenin je šepetal z Marjanko.

„Ali boš moja žena?“ jo je vprašal.

„Ti me hočeš samo premotiti, poročil me pa ne boš,“ je odvrnila veselo in mirno.

„A me li ljubiš? Povej, za božjo voljo!“

„Zakaj bi te ne ljubila? Saj nisi krevljast!“ je odgovorila Marjanka, se smejala in stiskala njegove roke v svojih krepkih rokavcih. „Kako so tvoje roke be-ele, be-ele, mehke kakor sir,“ je rekla.

„Jaz se ne šalim. Ti samo povej, ali se poročiš z menoj?“

„Zakaj bi se ne poročila s teboj, če me oče dá.“

„Ne pozabi, jaz izgubim pamet, ako me varaš. Jutri povem tvoji materi in tvojemu očetu; pridem in te zasnobim.“

Marjanka se je naenkrat zasmejela.

„Kaj ti je?“

„Tako, smešno je.“

„Res! Kupim vrt, hišo in se vpišem med kazake.“

„Paži, da ne boš ljubil potem drugih žensk. Za tako sem zelo huda.“

Z naslodo si je ponavljal Olenin v mislih vse te besede. Ob teh spominih mu

je bilo zdaj hudo pri srcu, zdaj zopet so mu zakipevale prsi od sreče. Hudo mu je bilo to, da je ona v pogovoru z njim bila vseskoz enako mirna, kakor sicer zmeraj. Zdelo se je, da je ta novi položaj prav nič ni razburjal. Bilo je, kakor da mu ni verjela in ni mislila na bodočnost. Zdelo se mu je, da ga je ljubila samo za sedanjí trenutek in da bodočega življenja z njim za-njo niti ni bilo. Srečen pa je bil, ker so se mu vse njene besede zdele resnica in ker je bila voljna postati njegova žena. „Da,“ si je rekel sam sebi, „še-le potem bova drug drugega umevala, kadar bo vsa moja. Za tako ljubezen jih ni besed: tu je treba življenja, vsega življenja. Jutri se razjasni vse. Ne morem tako živeti dalje: jutri povem vse njenemu očetu, Bjeleckemu in vsej vasi...“

Lukaška se je po dveh nočeh brez spanja tako napil na praznik, da prvokrat ni mogel stati na nogah, in spal je pri krmarici Jamki.

(Dalje.)

ne, tedaj mora tudi izrežene želje izpolniti. (Zvalna pohvala pri pristajih.)

Posl. Buljak je najodločneje pobijal trditve, da obstoja med Srbi v Bosni in Hercegovini ter Hrvatski veleizdajška propaganda. Naglašal je, da je boj naperjen napram protustavstvu vladanju na Hrvatskem, o antidinastičnem vedenju Srbov ne more biti absolutno nobenega govora.

Zatim je govoril posl. Sommer o aferi prof. Wahmunda. Prihodnja seja jutri.

Ogrska poslanska zbornica.

BUDIMPEŠTA 3. V interpelacijski knjigi je upisana interpelacija posl. Bozoky-ja (nordvisna levica). Bozoky interpelira vladu o dejstvu, da je avstroogrski diplomatski zastopnik v Sofiji, grof Thurn dne 27. maja z okrožnico pozval v Sofiji bivajoče ogrske poslanike, naj pridejo v diplomatsko agencijo, kjer se bo vršilo posvetovanje o svečanostih, ki naj bi se priredile povodom šestdesetletnice cesarjevega vladanja. Interpelant obrazloži interpelacijo koncem seje.

Zbornica je nato nadaljevala specialno debato o kazenski noveli. Tekom debate je pravosodni minister predložil neko spremembo, ki je bila vsprejeta, kakor tudi vsa predloga. Tretje čitanje se bo vršilo jutri.

Posl. Bozoky je v obrazloženju svoje interpelacije izjavil, da je avstroogrski poslanik v Sofiji s svojim postopanjem kršil ogrsko ustavo. Interpelacija je bila izročena vladi, nakar je bila seja zaključena.

Program Beckove vlade.

Jezikovni zakon za kraljevino Češko je — kakor poročajo „Narodni listy“ — popolnoma zgotovljen in pripravljen za predložanje zbornici. Ne samo načela, na katerih stoji ta načrt, marveč tudi njegove detaljirane, natančno formulirane in paragrafske določbe so baje znane ne le ministrom, marveč tudi poslancem obeh narodnosti.

Vsem, ki jim je ministarski predsednik prijavil svoj elaborat, je bila naložena najstrožja diskrecija. In tako je ostal načrt do danes tajnost.

„Narodni listy“ pripominjajo, da atmosfera v zbornici sedaj ni taka, da bi mogel baron Beck predložiti svoj načrt že v sedanjem poletnem zasedanju. Baron Beck da bo že jako zadovoljen, ako spravi pred počitnicami pod streho polag proračuna tudi načrt o podpiranju sereroroške železnice in predloga o davku na žganje. Niti povišanje bramborskega kontingenta ne bo sedaj rešeno.

Poslanska zbornica se snide zopet med 10. in 15. septembrom in namerava se takoj v prvi seji predložiti proračun za 1909, ki je že izgotovljen v posrednih resortih, in izvršiti takoj ob začetku jesenskega zasedanja nove volitve v delegacije.

Tudi sedaj ne bo zasedanje formalno zaključeno, ampak le odloženo.

Za jeseško zasedanje pripravlja se nadalje zakon o zavarovanju za starost in invaliditeto, podpiranje družbe državnih železnic (ako bodo pogajanja do tedaj dovršena), predloga glede podonavske paroplovne družbe, predloga glede financijalnega zagotavljanja vodnih zgradb, predloga o reformi hišnega davka, in morda še novi kazenski in brambeni zakon.

To je naravnost ogromen program, po katerem bi bilo soliti, da se baron Beck čuti povsem varnega in da izključuje slučaj svojega padca v dogledni bodočnosti ter da se pripravlja za novo zakonodajno delo v širokem slogu. To vse dela Beck seve v nadi, da se mu v jeseni posreči doseči stalno premirje o jezikovnem vprašanju.

Glede znižanja sladkornega davka so „Narodni listy“ mnenja, da je to znižanje vsled odločnega nastopa gospodke zbornice smatrati pokopanim. Zato pa se stranke sedaj potegujejo, da bi ministra financ Korytowskega pripravile do tega, da privoli v odpravo pristojbine za klanje živine, ki donša na leto 10 milijonov kron.

Stranke se tudi potegujejo za to, da bi se poboljšale plače poštnim in železniškim uslužbencem, kar bi tudi zahtevalo trošek 10 milijonov. Finančni minister baje ni načelno nasproten temu.

Proračun Združenih držav.

Kongresu Združenih držav je bil predložen proračun, ki znaša ogromno svoto 1.107.086.569 dolarjev ali 5.535.432.845 K. Ta ogromna svota je bila samo enkrat nadkrižana in to za časa državljanske vojne. Ta proračun je radi tega tako visok, ker zahtevajo službe, ki jih je na novo ustanovil predsednik Roosevelt letni strošek 63.535.000 dolarjev. Stroški za mornarico znašajo 122.662.716 dolarjev, to je 613.313.580 kron.

Hrvatska.

Volitev srbskega patriarha.

Centralni odbor srbske radikalne stranke je sklenil, da v očiščen predstojče volitve patriarha ne zavzame glede osebe kandidata nikakoga stališča, marveč hoče izključno prepustiti stvar kongresu.

Z zagrebškega vseučilišča.

Iz Zagreba poročajo: Profesori še vedno prihajajo na vseučilišče, ali predavanja se

ne morejo vršiti, ker nobeden dijakov ne prihaja na vseučilišče. Kakor se govori, je s akademskim senatu došel odlok vlade, s katerim vsprejema vlada stališče akademskega senata glede suspenzije profesorja Marojlovića, ter poverja disciplinarno preiskavo akademskemu senatu.

Ogrska.

Konferenca narodnostnega kluba.

V torek popoldne je imel klub narodnostnih poslancev sejo, na kateri se je posvetoval o politični akciji, ki naj jo izvede za časa poletnih počitnic.

Preganjanje ogrskih narodnosti.

Budimpeštansko državno pravdnštvo dalo zapreti časnike Arnolda Laszlo „radi ščunjanja proti madjarski narodnosti“.

Drobne politične vesti.

Ruski poslanik v Carigradu je brzojavno pozvan v Petrograd.

Italijanske velike konjeniške vaje se bodo vršile od 26. avgusta do 16. septembra ob Tagliamentu.

Dnevne vesti.

„Lavoratore“ ponaša svojo trditve, češ, da mi lažemo, ko zatirjamo, da se je tudi socialna demokracija vdeležila nedeljskih demonstracij v Pulji proti Slovanom.

Ker pa se „Lavoratore“ posebno sklicuje na sklep vodstva stranke, da se poslednja abstinira od demonstracij, moramo povdariti, da nismo rekli nikjer, da se je stranka kakor taka oficijelno udeležila demonstracij. Mi smo trdili in trdimo še danes, da je bilo med demonstranti tudi socialnih demokratov. To je fakt, ki ga ne more utajiti nikdo. Samo ena konstatacija bo zadostovala v pojasnilo. V nedeljo so bile v Pulji, kolikor vemo mi, aretirane tri osebe. In že med temi tremi je bil en socialni demokrat, z ručico kravatno!! Že po tem dejstvu bi se dalo približno sklepati, v kakem razmerju so socialni demokrati sodelovali na demonstracijah. Na vsaki način pa priča ta aretacija, da je bilo med demonstranti tudi socialnih demokratov!

To smo trdili in mi družega. Drugo interesantno vprašanje pa bi bilo, kako naj si razlagamo, da se je gotov del socialnih demokratov udeležil demonstracije vključno sklepu stranke, na kateri se sklicuje „Lavoratore“? Možna je le dvojna razlaga. Ali je bil tisti sklep storjen le za voljo lepšega, da je bil le pesek v oči, da bi se mogla socialno-demokratska stranka ponášati z reko objektivnostjo nasproti boju med Italijani in Slovani, ter da se je pod roko izdala drugačna parola!! Ali pa se sodrugi ne pokore sklepom, kar pa bi zopet kazalo v čudni luči avtoriteto volstva in disciplino v stranki.

Kam je izginil? Pod tem naslovom smo prejeli iz delavskega peresa: Kam je neki izginil patrijotizem, ki so ga gojili tržaški Slovenci v minulih časih? Spominjam se leta 1882, ko smo bili vsi iz sebe samega navdušeni in ko smo vključno grozečim bombam letali za kočijo, v kateri se je vozil vladar, vsi srečni, da ga vidimo in da ga eventualno obvarujemo pred grozečim sovražnikom. Kam so izginili oni znameniti obhodi po mestu, v katerih smo v tisočih in tisočih sodelovali, da tako pokažemo javno, kar smo čutili v praih — da damo duška svoji vroči ljubezni do vsega, kar je avstrijsko!!

V malo letih se je posrečilo svoječasni volitvilem in predstaviteljem državne moči in oblasti v Trstu, da so zamorili v naših srcih vse ono, kar bi bili morali dotični c. kr. mogočnejši gojiti in negovati — ako bi bili ti ljudje res pravi zastopniki avstrijskih državnih interesov.

Ker smo pa opazili, da se nas pošilja na ulice le z namenom, da delamo štafazo onim, ki niso bili nikdar udani tej državi in ki so prejeli masne plače le zato, da so varali nas in one, ki so jih semkaj poslali — smo ob svojem času odpovedali vsako sodelovanje na vsakem polju, ki ni izključno narodno! Bivše vladno glasilo „Adria“ je v pompozni člankih opisovalo vse nastope Tržčanov ob mnogih patrijotičnih prilikah. Vselej pa se je strahu izogibalo, da bi povedalo, da so na dotičnih prireditvah sodelovali tudi Slovenci.

Pisalo se je n. pr.: „Ogromna množica nareda je korakala po glavnih mestnih ulicah. Na čelu imponantnemu sprevodu je korakala veteranska godba, za katero je sledilo društvo „Austria“, Gioventù patriotica triestina, Unione Operaia i. t. d.“ Imenovalo se je vsa italijanska društva, ki so se vdeleževala le po imenu; a Slovenci se je absolviralo le s pripombo: „in razna druga društva!“ To je bilo za nas žaljenje, proti kateremu smo v „Edinosti“ najenergičneje protestirali, toda ostalo je vse pri starem.

Poznejši dogodki, kakor podtikanje rusofilizma in pa vsklik tistega glasovitega državnega prazdnika Frauša, ki je trdil na javni razpravi, da mi Slovenci vpijemo: „Živela Avstrija!“ le iz hinavščine, in pa grozno postopanje proti našim bratom iz oko-

lice, ki so bili baje na ukaz z Dunaja naravnost drakonično kaznovani — radi prevelikega patrijotizma o prihiti umora pokojne cesarice Elizabete — so nas doveli do tja, kjer so nas gospoda „državniki“ hoteli imeti! Tudi četrtstoletni boj za slovenske šole v mestu nas je izpametoval tako, da se danes ne čutimo več one, ki smo bili nekdaj. Mi vidimo, da imamo povsod le sovražnike! Nikdo nas ne ljubi, nikdo nam ne pomaga! Gledajo nas po mačehovski in dajajo nam le ono, kar so prisiljeni dati, a najraje bi videli — da bi nas ne bilo!

Našim „državnikom“ se dogaja liki vrtarju, ki je imel v posesti krasno duhtečo cvetko, katero pa je zapostavljal na ljubo drugim cvetkam, ki so manje vredne. Drugim je prilival in jim prilagal dobre zmlje, najlepšo cvetko pa je pustil v nemar. Koncem konca se je ta najlepša cvetka „pokvarila“, a one, na katere je očetovalsko pszil, so ostale tudi nadalje — divje!

Tako je bilo in tako je tudi danes. Nas se smatra za podrejeno pleme in se nam deja le toliko — v kolikor dovoljuje ta ali ona kamora!

Mi pa vkljub temu rastemo in se razvijamo, ker smo zdravi in dovolj krepki, da vkljub mačehovskemu ravnanju z nami — napredujemo.

Kmalopri pride dan, ko vzrastemo preko glav vsem — velikim in malim našim sovražnikom in tedaj bo tudi ta imenitna gospoda žela sad truda, ki ga je imela z nami v zadnjih 30 letih!

Mi smo se izpametovali; zato skrbimo danes — zase. Kakoršne ste nas hoteli imeti — tako nas imate in ne čudite se, da smo taki!

Vse za narod in za njega dobrobit; za drugo pa naj skrbijo oni, ki so v to obvezani po svoji uradniški dolžnosti.

Delavec.

Iz Trebiča. K notici o dovažanju vode v našo vas izvolite priobčiti še nastopno:

Gosp. Tomaža Danev, vaškega načelnika na Opčinah, pozivljamo tem potom, da se za stvar malo pobriga, da oni sod, nahajajoči se v blivu g. Ščeka, iz zdravstvenih ozirav in v interesu vae vasi smatra nerabljivim za dovažanje pitne vode v našo vas, da zaukaže ta sod čim preje odpeljati in da prijavi vso stvar interesiranim oblastim.

Členi pripravljalnega odbora za slov. zadruge jestvinčarjev itd. so uljudno vabljani, da se udeležijo seje danes ob 3. uri pop. v navadni prostorih.

Vodstvo.

Slovenska knjigovoznica v Trstu. Kakor naznanjeno, otvoril je to dni v Trstu, v ulici Cecilia št. 9, Anton Repenšek, bivši vodja knjigovoznice A. Gabrščeka v Gorici, lastno knjigovoznico, v kateri izvršuje vsa v to stroko spadajoča dela. Slavnemu občinstvu najtopleje priporočamo to novo narodno podjetje.

Svoji k svojim!

Poroke, rojstva in umrljivosti. Od 24. do 30. maja se je v tržaški mestni občini poročilo 21 parov. Rodilo se je 129 otrok, in sicer 71 moških in 58 žensk; od teh 18 nezakonskih. Umrla je 85 oseb, in to 41 moških in 44 žensk; od teh 17 izpod enega leta.

Na slavnost pavskega društva „Slovan“ v Padriču so prijavila svojo vdeležbo še naslednja društva: 17) pevsko društvo „Zarja“ iz Rojana; 18) pevsko društvo „Hajdrih“ s Proseka; 19) pevski zbor bratovštine sv. C. in M. pri sv. Jakobu; 20) pevsko društvo „S'ava“ od sv. M. Magdalene spodnje; 21) „Jadrani“ društvo za mornare i radnike iz Trsta.

Tržaška mala kronika.

Oj, ti ljubezni sladki čas! Alma Olivatti je bila včeraj ob 3 in pol popoldne sama doma v ul. Mura št. 14. Na enkrat je stopil v hišo njen ljubimec Karl Vidiak, 21 leten kurjač, brez vsakega razloga ji zvezal noge, vrgel jo na postelje in pretepel kakor besen. Ko je bilo viharja konec, je šla ženska na „Igeo“, kjer so ji lečili razne krvave bunte po celem telesu. Besneči Roland je šel hladi si svojo ... ljubezen v — luknjo.

Iz velempesne luže. Ana Bernardini, stara 17 let, in Josipina Cianciula, stara 18 let, sta bili sinoči aretirani radi tajne prostitucije. — Pri aretaciji je Josipina kar zblesnela in postregla redarju z brcami in klofutami.

Tatvine olja na debelo. Ravnatelj družbe za izdelovanje olja je 28. marca naznanil policiji, da so nekateri delavci kradli olja na ta način, da so ga prelivali v mehurje in skrite pod obleko odnašali potem iste iz tovarne. Ta čas so bili aretirani Peter Cané, Ivan Vouk in Angela vdova Guadagni, vratarica neke hiše v ul. S. Francesco, prva dva radi tatvine, poslednja radi sokrivde.

Sedaj pa so bili aretirani na zahtevo tvrdeke z oljem Eisenstalter v ul. Carducci št. 8: Franciška Vidali, stara 35 let, iz Trata, krčmarica v ul. Coroneo št. 5; 37 leten, Marko Sottich, stanujoči v Sv. Ivanu št. 358; 36 leten Josip Fabian, čevljar; 13 leten dijak VI. razreda Peter Banelli in 28 leten Hektor Guadagni. Krčmarica Vidali je bila aretirana, ker je kupovala vkradeno olje; dijak Benelli, ker je prinašal vrče; drugi, ker

so kradli. Razun Banellija so bili vsi pridržani v zaporu.

Smešnica. Amerikanski narodni pios. — Učitelj: Kako se imenuje prvi človek? — Učenec: Jurij Washington. — Učitelj: Ne, Adam je bil prvi človek. — Učenec (zančljivo): I seveda, ako računate sem tudi inozemce.

Koledar in vreme. — Danas: Kvira škof. — Jutri: Bonifacij škof. — Temperatura včeraj 2. uri popoldne + 30° Cels. — Vreme včeraj: zjutraj lepo, popoldne oblačno.

Vremenska napoved na Primorskem: Oblačno, spremenljivo. Zmerni vetrovi. Vroče. Tendence za nevihte.

Porotno sodišče.

Radi uboja.

Pod predsedništvom delenosodnega svetnika Clari se je vršila včeraj zjutraj glasna obravna proti Franu Koscu, čuvaju tovarne, rojenemu dne 17. avgusta 1875. na Reki. Kakor navaja od nam. drž. pravd. dr. Zuma in zastopana obtožba, je obtoženec na večer dne 3. marca v neki gostilni v Kantridi (Istra) ranil na pretepu nekega Stefana Dobrenič z revolverjem tako težko, da se je ta le po par korakih zgrudil na tla in izdihnil dušo. Razun tega je bil Kosce obdožen tudi prestopka proti orožnemu patentu. Pri včerajšni obravnavi je obtoženec priznal, da je sprožil revolver proti Dobreniču, t. d. pa, da ga je isti poprej napadel in da je vporabil revolver le v silobranu. Iz izpovedih priči je izzicalo, da si Kosce in Dobrenič že zdavnaj nista bila dobra in da se je eni dan, čim sta se sešla, vnel prepir med njima. Kosce sta prijatelji pokojnika in krčmar spravila vna iz krčme; Dobrenič mu je sledil. Tu je obtoženec sprožil v daljavi sedem korakov usodopolni strel. Takoj po činu je pozval pričo Strobach, naj ga spremi na žandarmerijsko postjo.

Porotnikom sta bili predloženi dve vprašanji o krivdi, glašeči se na uboj in prestopke orožnega patenta. Na podlagi pravoreka porotnikov je bil Kosce obsojen na štiri leta in pol težke ječe, po s'rene a samotno celico in postem vsak drugi mesec. Obsojenec si je pridržal postavai rok. —

Ravnokar omenjena obravna je bila drastična ilustracija naše sodne mizerije. Konstatiramo, da obtoženec in priče so slovenskega roda in le z največjim naporom lomijo nekaj laščine.

Preiskava, kakor tudi vsi zapisniki so bili slovenski. Kljub temu je bila obtožnica sestavljena v laškem jeziku, vsa obravna se je vršila laški, laški je govoril predsednik, državni pravnik, branitelj, na porotni klopi so sedeli le Lahi.... a obtoženec večjim delom ni mogel razumeti nič vsega tega, kar se je dogajalo okolo njega. Močno naravnost je bilo slišati obtoženca in priče, ki so bili prisiljeni govoriti tujerodnim porotnikom na s'reci v tujem neznanem jeziku. Ko absolutno ni več šlo, tedaj je moral tolmač razlagati porotnikom.... opravičevanje, čuvstva obtožence, navedbe priči. In porotniki sodijo na podlagi neposrednega vtisa.... Niti ne pet ur ni trajala ta obravna in končala je s štirimi in pol leti ječe, z uničenjem ekzistencije.... Ne jezikovna trma je to, kar mi Slovenci zahtevamo; mi marveč hočemo jednostavno imeti justico!! Ko je za največji blagor človeka, za njegovo ekzistencijo, hočemo, da nas sodijo sodniki, ki nas razumejo, ki iz žive besede z naših ust opijajo svoje prepričanje! Kar je prav za zamerce v Kongu, to bodo menda smeli Slovenci še doseči v eni Avstriji!

Društvene vesti.

Občni zbor dramatičnega društva se bo vršil nocoj ob 9. uri zvečer v čitalnični dvorani v Nar. domu. Dnevni red je sledeči:

1. Predsednikov nagovor.
2. Tajnikovo poročilo.
3. Blagajnikovo poročilo.
4. Prememba društvenih pravil.
5. Volitev novega odbora.
6. Slučajnosti.

Z ozirom na veliko važnost tega občnega zbora so vabljani gg. člani, da se ga polnoštevilno vdeležijo.

Učiteljsko društvo za Trst in okolico vabi gg. občornike in odbočnike in druge prislednike po ostalih šolah na odborovo sejo, ki bo v društveni sobi v soboto 6. t. m. ob 4. popoldne.

Dalje naznanja, da so odprti društveni prostori (Via Galati 12. II.) vsač dan od 10.—11. popoldne in to tudi vse nedelje in praznike in zraven tega vsako sred. pop. od 5.—6. ure. Konečno naznanja, da se vrše redne pavske vaje vsak četrtek popoldne ob 5¹/₂. K tem vabi društvo vse svoje pevke in pevce in to točno ob določenih uri. Lokal: Via S. Francesco 2. „Trg. dom“. — Priporočila se obino udeležbo v društvenih prostorih in pri pevskih vajah.

„Dalmatinski Skup“ v Trstu je za tekoče društveno leto izvolil v upravni odbor te-le osebe:

Dr. Krstulović, predsednik; dr. Lj. Tomašič, podpredsednik; dr. U. Šanger, tajnik; N. pl. Mirković, blagajnik; Novak, kajničar;

RODOLJUBI! Dne 8. t. m. vsi na I. narodno dirko v Gorici!

G. Kamenarovič, gospodar; V. pl. Cippico, Krater, I. Paštrovič, D. Peručič, E. Pollich, odborniki; kap. D. Bašič, kap. P. Barberovič, I. Grgurina, odb. zameniki; I. Bolonič, S. Jankovič, A. Krstelj, revizori.

G. Ante vitez pl. Vuković-Vučidolski, predsednik društva od početka do tega leta, je bil jednoglasno izvoljen za častnega predsednika.

Akad. tehn. društvo „Tabor“ v Gradcu naznanja svoj I. izredni občni zbor v proslavo Trubarjeve štiristoletnice dne 4. rožnika ob 8. uri zvečer v dvorani Stephansturm (vokal Klosterwiesgasse-Brockmannsgasse). Slovanski gostje dobrodošli!

Klub „Boljša bodočnost“ priredi nocoj ob 8 uri v prostorih slovenske šole pri Sv. Jakobu predavanje o „Primožu Trubarju“. Vstop slehernemu prost.

Darovi.

Podružnici sv. Cir. in Met. pri Sv. Jakobu so darovali „kapitalist“ o priliki razdelitve deležev in dividende 10 K 70 st.

Na ženitovanju g. Tomšiča v Nabrežini nabral je g. Ivan Pirc v gostilni Grušnovi 2 K 40 st.

Gospica Katica Požar nabrala v Puli dne 31. maja 2 K, sama dodala še 1 K. Srčna hvala!

Vesti iz Goriške.

Pačanje krajevnih imen. C. kr. okrajno glavarstvo v Gorici je poslalo vsem županstvom okrajnice, s katero je naznanilo izkaz dopuščne komisije za goriški okraj licenciranih bikov v l. 1908. V izkazu so navedene občine po abecednem redu. A tu je čitati „Ranziano“, „Salcano“, „Reifenberg“, „Skrla“, „Deskla“. — Ali pač ni na glavarstvu osebe, ki bi poznala naše slovenske vasi in njih pravo ime? Ob tej priliki naj se pripomnimo, da bi bil že čas, da se vsa županstva potegnjejo zato, da se odpravijo popačena imena in ostane le ime slovensko za vse jezike veljavno. Kar se je pokvarilo nekdanj v dobi spanja, to naj se popravi zdaj, v dobi probujenja!

Iz nakeške županije 31. maja. Da bi pretila že v mesecu maju po vsej širni naši županiji tako slaba letina za vse poljske pridelke kakor letos, na pamtjo niti najstariji ljudje. Lanjsko leto se ni nakosilo pri nas niti četrtina navadnega senenega pridelka; letos pa je še dokaj slabše. Vele neprestane spomladanske suše, ni pogladi niti travni stržen a redke bilke, ki so nekako prisiljeno vzrastle, so se popolnoma posušile. Prazne senožeti so porjavile in na mnogih travnikih se letos ne bo niti kosilo. Uboga živina pohaja sestrada na suhih pašnikih in nima kaj vgrizati. Naši seniki doma so od lanjskega leta prazni. Na senožetih nič, — na pašnikih nič! — Obupno zro ubogi kmetje v prihodnost. Primorani so že sedaj živino prodajati iz hleva. Te dneve poginil je nekemu kmetiču na Barki vol. G. živinozdravnik je v svrhu razkuženja zavkazal kmetiču, da mora ostala živina toliko in toliko časa ostati v hlevu. Značilno je, kar je kmetič odgovoril: „Gospod, če ne grem nakositi rži na njivo, nimam drugega položiti živini“. In to so fakta! Naš kmet nima še sedaj kaj polagati živini!

Glavni sadni pridelek, češnje, zlasti v brkinskem delu županije, so gosenci do starega lisa požrli in oglodali, tako, da je letina tudi za prihodnje leto že uničena, ker se cvetno popje ni moglo razviti. — Drevesa stoje gola kakor o Božiču. Čespje niti cvetle niso, a ostalo sadje je deloma od suše že odpadlo, ali je pa uničeno po raznih sadnih škodljivcih. Rž se vsled suše ni mogla razcveteti in stoji prazna, tenka slama po njivah. Ostali poljski pridelki, kakor turšica, krompir in fižol, so po bolj tanjkih njivah že uničeni in če ne bo v par dneh dežja, se isto zgodi tudi po debelih. Vodnjaki in kralji so prazni, da nimajo ljudje ne živina pitne vode. Letos se baje pri nas ne bo bati niti — toče; saj ne bo imela nam kaj sklestiti.

Opozorjamo že sedaj naše gg. poslance in merodajne faktorje, da nam vsaj za živino preskrbe potrebne krme, drugatje bo treba vsjo živino poklati, ali za vsako ceno poprodati. Prebivalci nakelske županije pa bodo letos navezani iti s trebuhom za kruhom.

A. Š.

x Premembo mestnega statuta goriškega, ki datira iz leta 1858. in sedanjim razmeram nikakor ne odgovarja, zahteva meščanstvo že mnogo let, ali brezuspešno; gospodujoča ultraliberalna laška klika obljubljuje sicer ob vsakih volitvah modernizacijo mestnega statuta. A čim so volitve izpadle po njih želji, pozabljajo do prihodnjih vse obljube, kjer začenjajo zopet staro lajno in volilci jim gredo zopet na led.

Za časa letošnjih dopolnilnih volitev se je stolni prost dr. Faidutti izrazil, da pred

loži mestnemu svetu, ko so poslovi po šestletni dobi od njega, izdelan mestni statut v duhu sedanjega časa. V ponedeljek zvečer je bila mesna seja, kateri je Faidutti prisustvoval zadnji krat, ker ni več izvoljen. — Predložil je mestnim očetom načrt svojega statuta in zahteval nujnost njega razprave, k se je sereada enoglasno odločila. Dr. Pinausig in Venier sta njegovemu predlogu nasprotno vala z opombo, da ima mestna delegacija nov statut, ki odgovarja današnjim razmeram, že pripravljen in se predloži v kratkem v razpravo.

V tej seji so se odobrile tudi volitve novih mestnih očetov. Glavne točke Faiduttijevega načrta so nastopne:

Volilno pravico imajo vsi avstrijski podaniki, ki bivaajo najmanj eno leto v okrožju mesta in plačujejo direktni davek, če tudi nimajo domovinske pravice v Gorici. Mestni svet sestoji iz 36 svetovalcev, ki se volijo na pet let. — Izvoljen more biti vsak 24 letni mož, ki ni po zakonu izključen od volilne pravice. Volilno-pravico imajo tudi ženske, ki opravljajo kako obrt in plačujejo 20 kron direktnega davka ali pa same vpravljajo posestvo z najmanj takim davkom. Ako je kak mestni uradnik izvoljen starešino, se mora odpovedati službi.

Volilci se delijo v štiri razrede in sicer volijo v prvem razredu častni meščani in volilci, ki plačujejo najmanj 200 kron direktnega davka; v drugem razredu imajo volilno pravico oni, ki plačujejo že čez eno leto najmanj 80 kron direktnega davka in volilci, ki so v javnih službah ter oni, ki imajo profesijo, ki zahteva vsenčilnišče stadije, kako drugo višo šolo ali dovršeno srednjo šolo. — V tretjem razredu bi volili mestni učitelji in javni uradniki, ki ne volijo v drugem razredu ter oni, ki plačujejo 20 kron direktnega davka. V četrtem razredu volijo vsi drugi opravičenci. Za vsaki razred posebej se napravi volilni imenik.

Porotne razprave. Na tem porotnem zasedanju pride po možnosti na vrsto tudi razprava proti Avgustu Semoliču radi napada na mlinarja pri Devinu. Semolič se nahaja sedaj v zaporu v Gorici.

Vesti iz Istre.

Iz učiteljskih krogov okraja koperskega. Gospod Josip Bartok, učitelj v Lazaretu, nam prosi, naj konstatujemo, da on ni avtor dopisa s Koperštine, v katerem se je napadalo g. Ferjančiča, učitelja v Predloki. Resnici na

XXXXXX XXXX XXXX XXXX XXXX
V soboto dne 6. t. m.

se odpre

„Kavarna Trieste“

v ulici del Belvedere št. 47

ki je popolnoma na novo rimodernirana in umetniško dekorirana. Na razpolago P. N. občinstva so edino v tej kavarni za ves odločni okraj na razpolago najraznejši slovenski, italijanski in nemški časopisi, kakor tudi vsi ilustrovani listi.

Postrežba točna. — Cene zmerne.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

NOVA SLOVENSKA
: knjigovoznica :

Uljadno naznanjam star. občinstvu, p. n. učiteljsk. in krajskim šolskim svetom in šol. vodstvom, uč. duhovščini kakor tudi raznim čitalnicam in ljudskim knjižnicam, da sam otvoril svojo

knjigovoznico

TRST, ulica Cecilia št. 9

Izvajam vsa dela od priprave do najbojnih. Posebej solidno in cenovno razumno knjige in razne knjižnice ter čitalnice.

Vozenje raznih zapisačkov, hranilnih in drugih knjižic ter izvrševanje raznih del, ki spadajo v knjigovozni stroko. Znanja naročila izvršujem solidno in točno.

Anton Repenšek,

knjigovez.

Direktni dovoz štajerskih kokoši in jajc. Specijaliteta: Graške Poulards. Cene dogovorne. — Postrežba na dom. Ulica Campanile št. 15.

TOVARNA POHIŠTVA

Aleksand. Levi Minzi

Trst — ulica della Česa št. 46.

Zaloge:

Piazza Rosario štov. 1.

Ulica Lazzaretto vecchio štov. 36.

Trajna zaloga pohištva:

ulica della Sanità štov. 14.

Pisarna:

ulica Lazzaretto vecchio štov. 36.

Katalogi, načrti in proračuni na zahtevo.

Telefon: 6-70; 6-58. (Za informacije vprašati 6-70).

Ako hočete, da Vam lasje zrastejo in postanejo lepi,

Ako hočete, da Vam ne bodo lasje izpadali,

Ako hočete, odpraviti z glave luskinе, rabite edino le znamenito

Chinina

Salus

Na prodaj v parfimerijah, mirodinicah in brivnicah v buteljkah po

K 120 in K 180.

Paziti je na ponarejanja.

Neštevilo spriceval dokazuje izbornost in vspeh.

Birma! Ure zlate in srebrne z verižicami vsake vrste po najzmernejših cenah pri urarju GIOV. PLISKA, Corso 13. 673 Iščete se mlad komptoirist zmožen hrvatske korespondence. Poanibite s zahtevami je poslati pod „Calle“ na Inser. odd. Edin. 820

Želez. kina-vino Serravallo

za bolehe otroke in rekonvalescente.

Provozroča voljo do jedi utrjuje želodec in ojačuje organizem.

Priporočeno od najslovesnih zdravnikov v vseh slučajih, kada je treba se po bolezni ojačiti.

Odlikovano z 22 kolajnami na raznih razstavah in z nad 5000 zdravniškimi spricevali.

Izborni okus. Izborni okus.

J. SERRAVALLO - TRST

Tržiška tovarna za olja, mazilo za vozove, kemiški proizvodi

Kollar & Breitner

Tovarne: Katram, Asphalt, Karton za pokrivanje, lesni Cement, Karbolinej, Naftalina „GROSSOL“ itd. itd.

Grossol

za sedaj priznana kakor najbolje in najtrajnejše mazilo, ki ohranja nove in stare plasti na asfaltnih kartonih, skrilnih ploščah in vsakovrstnem laminu.

Asfaltirani kartoni, izolatorni kartoni, lesni cement, karbolinej, karbolna kislina, asfalti in drugi proizvodi iz asfalta in katrama, opozila olja, mast za stroje, mazila za vozove, priznane in najboljše znamke (registrirane) mast za vagone, mast-vaselina za kože, mast za orožje, voščilo za čevlje itd.

Tovarna in pisarna v TRŽIČU (Monfalcone) pri Trstu.

Gumijevi izdelki in podmorske cevi.

Josef Reithoffer's Söhne Dunaj

Podružnica v Trstu - Corso 29

Zaloga aparatov za steriliziranje po Dr. Soxhletu, raznovrstnih razpršilnikov, potrebščiu za Massage, mes. pasov, aparatov za telovadbo itd.

SLOVENCIM NE ZAMUDITE OBISKATI

Pariške prodajalnice obuvala :: :: ::

Trst ul. S. Antonio št. 4 (hiša Terni) (Calzoleria Parigina)

kjer najdete vsaki dan nove dohode najlepšega obuvala za gospode, gospé in otroke. Največja eleganca, cene zmerne, blago prve vrste

ljubo konstatujemo, da g. Bertok res ni avtor omenjenega dopisa. Ali tu moramo pridodati par besed pro domo. Ker je neki dopisnik v „Edinosti“, braneč g. Ferjančiča, vzbujal domnevanje, da se je tega poslednjega napadla le radi tega, ker je učitelj — in ker bi tako domnevanje moglo tudi naš list kazati v luči nekake animoznosti do učiteljskega stanu, moramo že konstatovati, da je oni dopis, ki je napadal g. Ferjančiča, a ki se nimalo nanašal na šolo in na delovanje tega gospoda kakor učitelja, došel iz učiteljskih krogov! Sedaj pa vprašamo: kdo bo verjel, da učitelj napada učitelja iz sovraštva do učiteljstva? S tem je ta „afera“ za nas zaključena.

Velika vročina in suša vlada po vsej Istri. Pšenica in drugo žito, krompir, grah i. t. d. silno trpijo vseh suše. Trava se suši, živini primanjkuje paše. Na mnogih krajih uničujejo poljake pridelke črvi. Splošno primanjkuje tudi vode. Edino kar kaže lepo je vinska trta. A starega vina ne more kmet prodati, skoravno so cene padle. Oljka obeta slab pridelek.

Notar dr. Josip Petris je iz Čresa premečen v Koper.

Vesti iz Kranjske.

V Kranjski okolici ni bilo ves mesec maj dežja. Trava vene. Fižol je ostal v zemlji. Po razsušeni zemlji zijajo široke razpoke. Gozdni nasadi so skoraj končani.

Tudi iz Cirknice poročajo, da je tamkaj velika suša, trava se suši, in živina nima paše, sploh trpi vsa letina.

Književnost in umetnost

Jugoslovansko razstavo v Zagrebu je doslej obiskalo okoli 3000 oseb.

Peti zvezek Simon Gregorčičevih poezij se začne tiskati že v tem letu.

Kobzar Tarasa Ševčenka II. del. Hajdamski. Pcem z zgodovinskimi uvodom o Hajdamsčini. Prevel in pojasnil Josip Abram. Leposlovne knjižnice VII. zvezek. Založila Katol. bukvarna v Ljubljani. Z izdajanjem Tarasa Ševčenka v slovenskem jeziku si stekata prevajavci in založnica resnično zaslugi. Vsa naobrazen Slovenec mora poznati Tarasa Ševčenka, prvega maloruskega pesnika. Ševčenkove pesmi so duša in zgodovina Ukrajine. Kar je Ševčenko, to je Ukrajina. Berite „Hajdamake“ in pred vašo dušo se bo odigravala velika, pretresljiva zaloigra s krvjo prepojene Ukrajine. Knjigo priporočamo najtopleje!

Katoliško svetovno naziranje in svobodna znanost. Napisal L. W. Ahmud, profesor cerkvenega prava na vseučilišču v Inomostu. Poslovenil Lipčev po interpelaciji poslanca Nemeca, Johanisa in sodrugov, podani dne 6. aprila 1908. Cena 70 vinarjev. To brošuro je založila in izdala založba časopisa „Naprej“ v Idriji. Brošura vsebuje predavanje prof. W. Ahmuda proti katoliški cerkvi, ki je povzročilo znano hudo alero, katere burni valovi se, kakor vse kaže, še ne poležejo tako kmalu.

Razne vesti.

Nesreča na Amurju. Vleed orkana, ki je razsajal na Amurju, se je potopil neki parnik, na katerem je bilo 83 oseb, večinoma Kitajcev.

Jakost solčnih žarkov na Dunaju. Pred nekoliko časov je dunajski meteorolog Schneider izračunal množico toplote, ki jo dobivajo dunajska tla skozi vse leto in za dobo enega meseca. Nedavno temu je Schneider v listu „Meteorologische Zeitschrift“ obelodanil podatke o svojem raziskovanju. Največa toplota je v juliju, najmanjša pa v decembru. Množina toplote na en štirjaški centimeter je tolika, da bi se 52 litrov vode moglo zgreti za eno stopinjo. Ko bi se mogla združiti vsa toplota, ki pada na dunajska tla, mogla bi se vsa voda iz vseh rezervarjev zgreti na 100 stopinj C, a letna toplota bi storila to 517 krat.

Maščeval svojo čast. Ovčar Kuzma Paroci v Vinkovcih je vstrelil svojega gospodarja Kopiloviča, ker se je prepiral, da mu je isti zapeljal ženo. Morila so izročili sodišču.

Polednice ločitev crkve od države na Francoskem. — Klerikalni list „Gazette de France“ je obelodanil rezultat svojih raziskovanj o nabiranju prinosov za vzdrževanje bogocastja in duhovništva. List priznava, da je vspeh enak nič. V škofiji Sens niso v 133 občinah nabrali prav nič, čeravno so župniki sami hodili od hiše do hiše. Kakov v tej, tako je tudi v ostalih škofijah. Duhovniki se morajo naučiti kaknega rokodelstva, ako se hočejo preživeti.

Jubilejni sprevod z vojaško asistenco. Z Dunaja poročajo, da je izšel razglas, da se priredi jubilejni sprevod — z vojaško asistenco.

Najboljša reklama za trgovce obrtnike, rokodelce in zasebnike spleh so „MALI OGLASI“ v „Edinosti“

Letoviščniki rabite za razsvetljavo dvorcev acetilenske aparate zistena „Jesch“ koncesionirane tvornice. Massimo d'Azeglio št. 3. 828

Prodajo se obleke za moške in dečke. Plačilo na mesečne ali tedenske obroke. Ul. Caserma 12, I. 830

Nazarij Grižon Sv. Ivan št. 863 nasproti tovarne testenin Girardelli. Novo skladišče vina, istrskega, dalmatinskega in belega vipavskega. Cene zmerno. 775

Mleko sveže 100 do 200 litrov na dan imam se za oddati. Mleko je najboljšje vrste. Naročilo sprejme. Ivan Vidmar Črnavrh nad Idrijo. 783

Ugodna prilika! Prodajo se po gl. 32 novi Singerovi šivalni stroji. Triletna garancija. Blago od partije. Preprodajalcem se da popust. Ulica S. Caterina 9, dvorišče Skladišče 1, A. 813

Gostilno z 21 sobami in mesnico ob dež. cesti 10 mm od drž. kolodvora, da m v najem radi družinskih razmer sposobni osebi proti primerni položajni. Maks. Ličen, veleposelnik v Ribemberku. 781

Iščem 2 sobi nemeblirani do 15. junija s postrežbo pri snažni obitelji, katera govori tudi nemško, oddaljeno k večjemu 10 do 15 minut od glavne pošte. Ponudbe pod „Inspektor“ na Edinost. 812

Podpisani naznanja svojim gostom, da prestavi svojo gostilno iz ulice Pietà v ulico Giuseppe Gattari št. 10 v soboto dne 30. maja ter se ob enem priporoča. — Fran Birs. 779

Pek išče službo zunaj Trsta. Pisati na Inzeratni odd. Edinosti pod „J. S.“ 819

STARA MIRODILNICA
Fed. F. Huber Succ.
TRST, ul. Barriera vecchia št. 26.
BOGATA ZALOGA
barv, povlak, čopičev, pramenlj, kemičnih izdelkov, miner. vod, parfi-mov, zamah, železne žice, elastike za cepljenje, mila in STEKLENIH ŠIP.

Proda se čevljarska delavnica in prodajalnica. Dobro upeljana čevljarska delavnica in prodajalnica v blizini ljudskega vrta (Giardino pubblico) v Trstu, se prodaja takoj, ker lastnik iste ima preveč dela z drugo čevljarnico. Pegeji ugodni. Natančna pojasnila daje gosp. JOSIP SKUBIČ v Trstu, ul. Giulia št. 22. 1717

F. Pertot
urur I. vrste
Trst, ul. Poste Nuove 9

O priliki birme!
Ure verižice, uhani, prstani. Vse po znižanih cenah pri
BOGOMILU PINO
(prej urarju v Sežani)
TRST, ulica Vincenzo Bellini 13 - nasproti cerkve Sv. Antona novega

O priliki poletne sezone in birme
preskrbljena je tvrdka
ENRICO de FRANCESCHI
Trst (Piazza Carlo Goldoni) vogal ulice Nuova
s podružnico v ulici delle Poste št. 10
z veliko izbero vsakovrstnega blaga za ženske obleke, pletenin, platna, perila, perkala, trliža in drobnih predmetov, po cenah, da se ni bati konkurencee.

Irgovina z manufakturnim blagom
ANTON SANZIN pok. Frana - Trst, Barriera vecchia št. 11
Velika izbira belih in barvanih moških srajc, ovratnikov, zapestnikov, ovrtač. Nov dohod pletenin za pomladno sezono

ZALOGA POHISTVA TOVARN
MIZARSKE ZADRUGE
v GORICI-SOLKAN
TRST VIA DEI RETTORI (ROSARIO)
PALAČA MARENZI
PODPUZNIČE: SPLJET. REKA TELEFON 11631

Prvi valjčni milin Josefa Krausa sinovi
Delniška družba v Osjeku.
Glavno zastopstvo
za Trst, okolico, Istro, Goriško in Dalmacijo
Friderik Schwarz, Trst
ulica Valdirivo št. 3
TELEFON 945

O priliki birme obiščite delavnico zlatarčin in dragocenosti Josip Pompilio

TRST, Corso št. 49 (nova palača)
Našli boste dragocenosti po takih cenah, da se ne bati konkurence. Ker se potrebuje zlato pri delu, se kupi staro zlato o pravi vrednosti. Kupuje in menjava dragocenosti. Vsako v to svrhu spadajoče delo se takoj izvrši.

Naznanilo.

Imam na razpolago okoli 500 hektolitrov črnega vina istrskega. Kdor želi dobro kapljico, naj se obrne na podpisane. Zahteva naj se vzorci. Priporočam se posebno krčmarjem na deželi. Pošiljatev direktna iz Istre. — Cene nizke. Ne manj od 10 hektol. po gl. 10.50.

S. H. ŠKERL Sv. Ivan pri Trstu.

DROGERIJA Josip Zigon ul. Caserma 8

FILIALKA NA PROSEKU ŠTEV. 140
Izbior drog, barv, čopičev, pakosti parfumov, fin. mlo. — Zaloga mineralne vode, voska za parkete, na mrzlo pripravljene sirupa, tamarinda, malinovec itd. itd.

Nad 40-leten vpeh
PASTIGLIE PRENDINI
ed ogolunje sladke škorpje
znajditelj in izdajatelj P. PRENDINI v Trstu
Počakane s kolajnami in diplome.
Zdravniško priporočane pri grlobah, kašlju, hripavosti, kataru.
Podeljujejo pevcem in govornikom čist glas.
Zaloga v lekarni PRENDINI in v vseh boljših lekarnah v Trstu in Evropi.
Positi je na nepoltena ponarejanja
ZAHTEVAJTE VEDNO „PASTIGLIE PRENDINI“.

Prodajalnice jestvin
Peter Petermel, Trst
ulica Giulia 76.

Prodaja: kavo, riž, testenine, sladkor, moko, maslo, olje, sveže la suho sadje, kostanj, otrobi, sočivja itd.
Pošne pošiljave na deželo od 5 kg naprej.
Otrobi, moka, oves na drobno in debelo po kanku-remnih cenah.
Vsak dan svežo blago.

Zaloga oglja
Josip Turkovich
TRST, ulica delle Mura št. 12
Oglje sladko 25 kg K 2.20
Premog Briquettes & Cocke.
Skladišče lesa.

Izvrši se takoj vsako naročilo — brezplačno na dom.

UMETNI ZOBJE
Plombiranje zobov
Izdiranje zobov brez
vsake bolečine
v zobozdravniškem kabinetu
Dr. J. Čermák in G. Juscher
TRST
ulica della Caserma št. 13, II. nadst.

ANTON SKERL
mehanič, zapisežen izvedenec
TRST, Carlo Goldonijev trg št. 11
Zastopnik tovarne koles in motokoles „Puch“
Napeljava in zaloga električnih svicov, luči in prodaja gramofonov, zvonofonov, in fonografov. Zaloga priprav za točili piv-Lastna delavnica za popravilanje šiv, strojev, koles, motokoles itd.
Velika zaloga pripadkov po tovar. cenah.
TELEFON št. 1734.

Restavracija „AURORA“
Trst, ulica Giusue Carduci 15
in ul. S. Giovanni 13
Hrv. tambur. dr. „Atila“
v narodnih nošah.

Svira glazbeni in drugi instrument vsaki dan od 7. do 12. ure zvečer. Ob nedeljah in praznikih od 4. ure popoldne do 12. zvečer.

Hotel Balkan 70 sob, elektr. razsvetljava, lift, kopelji Cene zmerno, Počakaj & Kögl. **Hotel Balkan**